

МУСИҚАДАН ЯНГИ ДАРСЛИК

Мустиқиллик шарофати билан ҳақ талови мазмуни миллий-маънавий қадриятларимиз устиворлигида қайта қурилмоқда, бу миллий мактабни вуқулда келтиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда. Шу маънода, «Уқитувчи» нашриётида Д.Омонуллоев, О.Иброҳимов ва Ш.Ерматовнинг 8-синф «Музыка» дарслиги чоп этилганлиги мустиқ талови мазмуни миллий асосда қайта қуришдаги дашл қалам бўлди.

Янги дарсликнинг бир қанча муҳим афзалликлари мавжуд. Аввало, муаллифлар дарсликнинг ўқув мазмуни талқин этишда амалдаги дарсликлар тўғрисида устубидан фарқи уларок янги-ча йўл тутганлар. Маълумки, амалдаги (эски) дастур ва дарсликларда ўқув материаллари аниқ мавзулар «замрида баён этилмаган, яъни мустиқа талови маълум тизимга эга эмас эди. Бу ҳол янги дастурда асосли ишлаб чиқилган бўлиб, дарслик мазмуни нафақат чорак мавзулар, балки ҳар бир дарслик мавзулар мавзулари асосида теран баён этилган. Бу мустиқа педагогикасида қувонарли ютуқдир.

Дарслик анъанавий ўқ асосий фаолияти — мустиқа адабиети ва тинглаш, айтм (қушиқ қуйлаш) ва мустиқа саводи ўқув материаллари чорак мавзулари асосида ўқув саводи дарсликларда бир бутун ҳолда талқин этилиб, улардаги дарслик чегараси шартли равишда рим рақамлари билан ажратилган. Бу нафақат дарс жараёнида балки дарслик орасида ҳам мазмунини янги ўрганилишини таъминлаб, мазмунида сунъий узиллишга йўл қўймайди.

Амалдаги жорий дарсликларда мустиқа саъятининг йирик қиларининг бадиий эҳтижи ва сифининг айтм малакалари имкониятларини ҳисобга олишга шароит яратди.

Оволарнинг қушиқ қуйлашга солаш учун танланган айтм шқлари тулалигича миллий мустиқа меросимизда танланганлиги қувонарлидир. Бу ўқувчида миллий хонадонлик малакаларини тарқиб топириш учун ҳиёҳида зарур.

Мустиқа адабиетида доир биллилар айтм амалиети билан қўйилган. Чунки, «Мустиқаннинг бошқа саъят бўлиши билан ҳамкорлиги» мавзуи турлари опера саъятини ўрганишга урин берилган. Бунга Т.Содиқов, Ю.Ражабий, Д.Зокоров ва Б.Зейнаб яратган «Зайнаб ва Омон» операсидан «Эргаш қушиғи»ни ўрганиб қуйлаш билан мақсадга эришилди. Қушиқ регистр ва дианошон жихатдан болалар овозига мослаштирилган.

Дарслик мазмунида миллий мустиқа тарихи, мазмуни ва ижрочилик услубларини устиворлиги билан бирга, байналмилликка ҳам муносиб урин берилган. Опера, балет, классик мустиқа, симфоник мустиқа ва ўқувчилик мавзулар қатъан миллий мустиқа маданияти ва унинг бошқам намоёнлари И.Бах, Л.Бетховен, В.Моцарт, Ж.Верди, Ф.Шопен, П.Чайковский, М.Глинка, Д.Шостакович, С.Прокофьев ҳамда Шарқ мустиқаси ва унинг буюк вақиллари А.Хачатурян (арман), У.Хожибеков (Ўзбекистон), З.Шахидий (тожик) ҳақида ҳам муҳим маълумотлар берилди, асарларини мисоллар келтирилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, ўзбек мустиқаси ҳақида бир мабод маълумот берувчи буюк қулланганинг даярли напш этилмаганлиги мустиқа саъятини миллий асосда олиб боришда қийинчилик тулдирмоқда. Ушбу дарслик эса бу йўлда қуйилган илк ва дадил қадамдир.

Дарслик мазмуни содда ва болалар тафаккурига мос тилда баён этилган бўлиб, қизиқарлилиги билан диққатни тортиди. Ортиқча ва кам аҳамиятли материаллардан ҳоли бўлганлиги сабабли дарслик ҳам жихатдан ихчамдир (атғни 5,5 босма табоқ). Бу томондан ҳам дарслик ҳозир ишлаб чиқилган давлат стандартларига мос келади.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

«ГУЛИСТОН» ЖУРНАЛИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИ «ГУЛИСТОН» ДАРГОҲИДАГИ ЎЙЛАР

«Гулистон»нинг 70 йиллиги ижтимоий ҳаётнинг шунчаки қўлчаллик воқеалардан биригина эмас, балки қўлчаллик учун чўқур шахсий аҳамиятга эга, энг эъозли дамлардан бўлиб туюлса, ажаб эмас. Шаҳсан қанама айни куларда шундай кечинмакларга ҳамнафас яшамокларам. Мен 60-йилларнинг бошларида ҳали дорилфунун толиби эканман, 20-30-йилларда «Ер юзи», «Узбекистон қурилиши», «Машъа» журналлари бўлганлиги, улар 30-йилларнинг урталарида келиб «Гулистон» деб атаганилигини яқин уштинга мансуб тарихий фактлар тарихида эшитиб-билиб юрамдир. Нҳоят, 1967 йили «Гулистон» қайта напш этила бошлаган, уни қўлчал қўймай ўқийдиган ўқувчилардан бирига айландим. 90-йилларда эса «Гулистон» унга ҳаммаслақ «Нафосат» журнали билан қўришди ва 2 ойда бир марта тагин «Гулистон» ном билан чиқа бошлади. Мана шу йилларда унинг қайта ташкил этилган янги таҳририятига эъзо бўлиб, ҳозир, имкон қадар, шу даргоҳнинг ижодий хизматини қилгани бахтига муяссарман.

Бирок... бирок худди шу фаҳр, гўрур қилгани оғир масъулият кечинмаларига ҳам шерик қилади. Биласанки, собиқ Шуро тузуми муҳитида тутилган ва ҳақ қалбига йўл тошган «Гулистон» худди шу тузумнинг турмуш тарзи, сиесати, мафкураси билан узоқ йиллар мобайнида зилман баҳс қилиб келди.

«Ер юзи»дан бошланган «Гулистон» ўзбек халқининг миллий асосларини — тарихий узнга хос турмуш тарзини, тузал ахлоқий-маънавий ағъаналарини, эски урф-ода ва байрамларини, асприй забунли қайрида этан қўлезма манбаларини кўтариб олиб чиқиб, эди қўратиб келди. «Узбек халқи гўяда қадимий идишли, улкан маданият-ижодий мероси, тузал расм-русумий халқ бўлиб келган ва у шундай бўлиб қолгани керак» — «Гулистон»нинг ун йиллар давомида «қизил» мафкура-нинг текширув, таъкиб-таъкирларига барлош бериб, олиб борган ижтимоий-маънавий ва ижодий фаолиятининг асосида шу табар-руқ га етади.

Журнал халқимизни ижтимоий борлиққа виқлон қўзи билан, ҳаоло, туғри, адолатли қараш ва баҳо бериш руҳида тарбиялаб келди. Халқ ҳам «Гулистон»нинг шу жасоратли қарашларига одаланган ва ундан ҳеч қачон, ҳеч бир вақтда шу олижаноб йўлдан оғин-магон олга боришни талаб қил-диб келмоқда. «Гулистон» даргоҳида меҳнат қиладиган ижодкор зиммасида ана шу талабнинг залворли масъулияти бор.

Бутун замон узғарди. Биз мустиқил ўзбекистон фуқароларимиз. «Гулистон» журнали ва унинг муштариолари ун йиллар тиним-сиз орзу қилиб, қўришиб, инти-либ-талпиниб келган куларда яшамокларимиз, энди мустиқил тараккиетни мустиқамлаш билан болиқ янги вазибалар тутилмоқ-да.

Михил САФАРОВ, «Гулистон» журнали бош муҳаррири ўринбосари

Суратда: «Гулистон» журнали жамоаси

Темур ва темурийлар салтанати ҳақида уша даврнинг узидеқ бир неча тарихий асарлар эзилган бўлиб, уларда воқеий кечинмалар анча батафсил еритилган. Айни чоғда, ҳар бир эзма манба эзил-иш шарт-шароити муаллифининг шахсий ендашуви ва иқ-тидоридан келиб чиққан ҳолда узнга хос мукаммаллик ва аниқликка ҳам эгадир.

Улуғбекнинг туғилиши ҳақида ҳиқоя қилувчи маълумотлар Низомидин Шомийнинг «Зафарнома», Шарифиддин Али Яздийнинг «Зафарнома», Ҳофиз Абрўнинг «Зублат ат-таворих» асарларида келтирилган. Фасиҳ Аҳмад Хавофийнинг «Мужмали Фасиҳий» асарига эса бу ҳақда қисқача эсламга бор. Ибн Арабшохнинг худди шу даврда эзилган «Ажойиб алмақдур фи тарихи Таймур» («Темур тарихида тақдир аjoyиботлари») асарига Улуғбекнинг туғилиши ҳақида ҳеч нарса қайд этилмаган. Санаб утилган манбалар ичидан энг мукаммал маълумот Али Яздийнинг «Зафарнома»сида берилган.

Тарихий манбаларда қайд этилишича, Мирзо Улуғбек Эроннинг Султония шаҳрида дунёга келган чоғида Амир Темур гарбий беш йиллик юришда Месопотамиядаги Мордин қалъасини забт этмоқда эди. Шарифиддин Али Яздий «Зафарнома» асарига Мордин қалъасининг забт этилиши ҳақида, жумладан, шундай эсади:

«Кейинги кун, хуриш шаҳ сувори уфқ узра чиқиб, осмоннинг нилун курғони атрофидан ҳиқоя эзилган қавакиб лашкарини бутунлай улқитириб ташлагандан сўнг, оламни забт этувчи аскарлар мардоналик юзларини яна қалъа сари қаратдилар. Улар юқорига чиқиб, курғонга кирмай, тоғу камарларга бекин-гаиларининг ҳаммасини туғиб, паства олиб туғдилар. Қалъа аҳли гўлиб лашкарининг куч-ғайратини мушохала этган, уларни қўрқув ва таҳлика бос-

ди, ялиниб-ёлворишга туғдилар. Осмон-иқтидор Соҳибқирон бахтиёр лашкар билан қалъа этагидан қайтди ва узнинг ҳумоюн урдусига келиб қўнди. Улар қалъадан қўлаб туғқиз-туғқиз ва белов отлар олиб чиқиб тортиқ қилдилар, мол ва хиқож туламоқнинг буйниларига олдилар, буйсуғ-моқлиқ шарт-вазибаларини қабул қилдилар.

Шу пайт Мордин аҳолиси-га бир бахтли воқеа ёрдам берди. Яъни туғ утчан, тонининг хушхабарчиси оламнинг паству баландлиқларига улғу еритган — Қуешнинг қиқиш ба-шпорати нафасини элтганда, жума кўни эрталаб Султония томондан Сароймулкхоним қўшадан элчи етиб келди. У олам аҳлининг шаҳзодаси амирзода Шохруҳга улғу тугри бир фарзанд қаромат қилгани, иқбол ниҳолида салтанат водийсида бир тоза гул очилгани башоратини етказди.

Бу воқеа Али Яздийнинг «Зафарнома» асарига «Амирзода Улуғбекнинг туғилганлиги ҳақида суз» сарлавҳаси билан алоҳида мавзу қилиб таъкифланган. Унинг эзинишча, Улуғбек ақшанба кўни ун туғқизинчи жумоиди алғаввал етти юз туғсон олтинчи йили, жалоллий солномаси буйинча фарвардин ойида, ит йили, Султония қалъасида дунёга келган. Султония муғуллар даврида Эронда барпо этилган шаҳар бўлиб, уша пайтда похтаёт эди.

Маълумки, урта асарларда Шарқда астрология яхши иро-вожланган ва подшоҳлар са-ройида машҳур мунажжимлар қўлқўлар ҳолатини аниқлаб, эътиборга лойиқ воқеа ва ҳо-дисалар ҳақида таъбир берган-лар. Подшоҳнинг фарзандли-ги еки неваралари туғилиши ҳам қувончли воқеа саналган. Улуғбекнинг туғилиши ҳам

«Гулистон» журнали 1925 йил-нинг ноябр ойида илк бор «Ер юзи» номи билан дунё юзини кур-ганди. Атоқли журналист ва дра-матург Зие Саид эгандек, 20-йил-ларнинг иккинчи ярмида руслар-нинг «Огонек» журналдек омма-вий нашрга эҳтиж сезилди. «Киз-ил Узбекистон» газетаси бу эҳ-тижни қондиришни уйлаб «Ер юзи»ни чиқармоққа қарор қилди. Шу тариқа «Ер юзи» «Кизил Узбе-кистон» газетасининг иловаси тар-зида шу гаэта муҳаррири Комил Алимов бошчилигида ва газетани-нг масъул ижодий ходимларидан бири Аъзам Айбўнинг масъул ко-тибилигида чоп этила бошланди.

«Ер юзи» халқимизни Шарқ ва Гарб мамлакатлари ҳаёти, мала-нияти билан таништириб борди. Айни пайтда унинг саҳифаларида жаҳон адабиети ва саъяти, ўзбек халқ отақи ижоди, классик ҳамда замонавий адабиет намуналари бе-риб борилди. Унинг илк сонини тайёрлашда Абдулла Қодирий, Чўл-пон каби ижод намоёнларидан бош-қоп бўлиб, ў асарлари билан қат-нашдилар. Журналининг кейинги сонларида Ойбек, Гафур Ғўлом, Абдулла Қаҳқор, Боту, Элбек ва бошқа адиблар ҳамда шоирлар ҳам фаол қатнашдилар.

1932 йил апрел ойидан бошлаб унинг урнига ўзбек ва рус тилла-рида ойда бир марта «Узбекистон қурилиши» номли журнал чиқа бошланди. Бу напш олдида «Узбе-кистон буйнча боратган социализ-м қурилиши билан меҳнатқашлар қўчилигини таништириб бориш» вазифа қилиб қўйилди. Мазкур на-шрнинг муҳаррири Анқабой, масъул котиби Уста Мўмин (А. Ник-олоев) эди. 1934 йилда эса унинг номи «Машъа» деб узғартирилиб, расмий нафис нашрга айлантирил-ди. Журналининг таҳрир ҳайъати аъзолари орасида Раҳмат Мақшидий, Аъзам Аюбов, Ойдин, Санжар Сид-диқ ва бошқалар бор эди. «Машъа-ла» ҳар жихатдан «Ер юзи»нинг йў-

лини давом эттирди. Журналда ижтимоий-сиесий мавзулар билан бир қаторда адабиет, саъят ва маънавий муаммолари салмоқли урин етгалди.

Нҳоят, 1935 йилнинг феврал ойидан «Машъала» урнида, ун-г моддий-техник ва ижодий хо-димлари кучи билан «Гулистон» журнали чиқа бошлади. Бу йил-ларда журналда масъул котиб му-вини бўлиб ишлаган Гафур Ғў-лом «Гулистон»нинг уша даври-даги сонлари «мазмун қўюқлиги, саъятча юксаклиги, техник жи-ҳатдан ҳам баландлиги»ни таъкид-лайди. («Еш ленинчи» газетаси, 1935 йил 2 апрел).

«Гулистон»нинг 30-йиллардаги фаолияти ҳақида гапирганда, у дав-рининг қўшқор мафкурасига хиз-мат қилган бирини бирга, ватаги-миз тарихи, бой маладий мери-си, халқ ижодиети, миллий ўр-фодатлар ва ағъаналар тарғиботи-га ҳам қатта эътибор берганилиги-ни таъкидлашимиз керак. Уша дав-рда яратилган энг яхши адабиет ва саъят асарлари «Гулистон» са-ҳифаларида босилди. Журнал ўз мустиқиларини жаҳон адабиети, саъяти ютуқлари билан ҳам ке-нг таништириб борди.

Уруш бошланган пайтларда бир неча нашрлар қатори «Гулис-тон» журналининг фаолияти ҳам туғтаб қолди. Нҳоят, 60-йил-ларнинг иккинчи ярмига келиб у қайтадан напш этила бошланди ва ҳозирги кунга мунтазам чи-қиб турибди. 60-20 ва 80-йиллар-да журналга Иброҳим Раҳим, Ақсал Мухтор, Мирмуҳсин каби атоқли адиблар бош муҳаррирлик қилди-лар.

«Гулистон» 60-йилларда узнин-г эски, илгор ағъаналарини тик-

нинг дастлабки ижодлари ҳам «Гулистон»да пайло бўлган. Ҳар йили журналининг маъсу бири сони еш ижодкорларга бағишланарди.

Журналда янги номларнинг пайло бўлиши ада-биетга жиддий таъсир қўратди. Бундо эшиш техник-касининг узгарганлигида, маҳоратининг янги қир-ралари очилганлигида қуриш мумкин. Езувчилар-ни шуролар тузуми мафкурасининг ура-урачилик ва сохта шовқин-суронлардан бир қалар ҳақиқий ҳаётга яқинлаштирди. Журнал таъсири туғайли еш езувчилар ҳаётга бошқача кўз билан қараблган, теран илрок етадиган ва бошқача ездиган бўли-лар.

Журналининг бу қадар элга машҳур ва манзур бўлишида уша йиллари бош муҳаррир вазифасида ишлаган Узбекистон халқ езувчиси Ақсал Мухтор, бош муҳаррир ўринбосари билан танқиқ таржи-мом, журналист ва таҳрир устаси Ваҳоб Рўзим-тов, журналининг таҳрибали қоллимлари Маҳмуд Салхий, Мурод Ҳидир, Тоҳир Малик, Сулаймон Раҳмон, Саъдулла Аҳмад, Абдулла Шер ва бошқа-ларнинг қатта хизматлари бор. Аниқсак, матбуоти-мизнинг чинакам фидойиси Ваҳоб ақа Рўзимтов журналда узнга хос таҳрир мактабни яратди. Бу мактабдан эринмай, чидам билан сабоқ олган у қилшининг қушгина шоғирлари бугунги кунда му-стақиллик даври матбуоти учун фидойилик қила-птилар.

Ушбу мухтасар сўзимизда журналининг 70 йил-лик тарихидан бир даврини эсладик, ҳолос. Асли-да «Гулистон» босиб утган шонли йўл давомида бундай ибрат буладиган қўлғут излар қол-ди.

Ашуралли ЖўРАЕВ

Темур ва темурийлар

нинг руҳларю қонларига омонлик бахш этдик. Энди улар беҳаётвор бўлишлар ва (бизнинг) ҳақимизга дуолари-ни зиёда қилсинлар».

Ибн Арабшох эганлариди, Али Яздий маълумотларини тулдиралган жойи ҳам бор. Агар Шарифиддин Али Яздий эсарига Амир Темур Мор-дин аҳолисига юқланган ту-ловни беқор қилганлиги ҳа-қида ерлиқ имзолаганилини эган бўлса, Ибн Арабшох Амир Темур мординликларга хат юбориб, уларни афу эт-ганлигини, шунингдек, бу хат-ни узи курғанилини таъкид-лаб утади. Демак, Ибн Араб-шох эганлари Амир Темур ол-тағма босган ерлигда қайд этилган матндан олдинган ва ерлиқ, шубҳасиз, Улуғбек ту-ғилиши билан болиқ эди.

Юқоридаги турлиқ Улуғ-бекнинг исмига ҳам дақдор. Манбаларда унинг номи «маҳ-думзода Муҳаммад Тарағай Улуғбек», «амирзода Улуғбек», «улғу амирзода Улуғбек қура-ғон» каби шақларда қайд этилган бўлса-да, ледин нега айтилган «Улуғбек» деган ис-м қўйилганлиги ҳақида турги-дан-турги маълумот йўқ. Уз вақтида шарқшунос академик В. В. Бартолд ҳам: «Бу ҳақида биз бирор хабарга эга эмас-миз», — деб эган эди. Кейин-ги тақдиқотларда ҳам бу ма-сала эзма манбалар асосида еритилмаган.

Бизнинг фикримизча, бу жумбоқнинг қалити манбани-нг узиди, аниқроғи, Шарифид-дин Али Яздийнинг «Зафар-нома» асарларида юқориди кел-тирилган турлиқда берилган. Али Яздий эзинишча, Улуғбек туғилганда мунажжимлар ун-г келажакда ҳам салтанат еритилмаган.

Амир Темурнинг муна-жжимлар ҳулосасига алоҳида эътибор бериши «Зафарно-ма»да бошқа ҳолларда ҳам қайд этилган. Чунки, Улуғ-бек туғилгандан 5 ун йилдан сўнг, яъни 1394 йили Шохруҳ яна бир фарзанд қў-ради.

Амир Темур қақалоқнинг толеъини юлдузларга қараб аниқлашни саройнинг энг эътиборли мунажжими мавло-но Абдуллоҳ Лисонга топши-ради. Унинг таъбирича, ИБ-

ва этилган. Бу омили қуйи синф-ларда нота саводи буш ўрганил-ган (еки умуман ўрганилмаган) си-нфлар учун нҳоятда муҳим.

Бош мавзу — «Интерваллар» хотимасида берилган «Интервал-ларнинг амалий аҳамияти» сабо-ги муҳим аҳамият касб этади. Ун-да интервалларни назарий ва ама-лиий билган ешларнинг мустиқа са-водхонлиги ижодий шаклланиши шипоччи далиллар билан баён этилган.

Уч соатлик дарс бутғилари ке-тидан иккитадан сара қўшиқлар берилиб, улардан бирини таллаб ўрганиш тавсия этилади. Қушиқ-лар мазмуни ва бадиий савиясига кура бутғунни кун талаблари да-ражасида сараланган бўлиб, улар-дан бирини таллаб ўрганиш ўқув-

мустиқа талови маълум тизимга эга эмас эди. Бу ҳол янги дастурда асосли ишлаб чиқилган бўлиб, дарслик мазмуни нафақат чорак мавзулар, балки ҳар бир дарслик мавзулар мавзулари асосида теран баён этилган. Бу мустиқа педагогикасида қувонарли ютуқдир.

Дарслик анъанавий ўқ асосий фаолияти — мустиқа адабиети ва тинглаш, айтм (қушиқ қуйлаш) ва мустиқа саводи ўқув материаллари чорак мавзулари асосида ўқув саводи дарсликларда бир бутун ҳолда талқин этилиб, улардаги дарслик чегараси шартли равишда рим рақамлари билан ажратилган. Бу нафақат дарс жараёнида балки дарслик орасида ҳам мазмунини янги ўрганилишини таъминлаб, мазмунида сунъий узиллишга йўл қўймайди.

Амалдаги жорий дарсликларда мустиқа саъятининг йирик

Мустиқа адабиетида доир биллилар айтм амалиети билан қўйилган. Чунки, «Мустиқаннинг бошқа саъят бўлиши билан ҳамкорлиги» мавзуи турлари опера саъятини ўрганишга урин берилган. Бунга Т.Содиқов, Ю.Ражабий, Д.Зокоров ва Б.Зейнаб яратган «Зайнаб ва Омон» операсидан «Эргаш қушиғи»ни ўрганиб қуйлаш билан мақсадга эришилди. Қушиқ регистр ва дианошон жихатдан болалар овозига мослаштирилган.

Дарслик мазмунида миллий мустиқа тарихи, мазмуни ва ижрочилик услубларини устиворлиги билан бирга, байналмилликка ҳам муносиб урин берилган. Опера, балет, классик мустиқа, симфоник мустиқа ва ўқувчилик мавзулар қатъан миллий мустиқа маданияти ва унинг бошқам намоёнлари И.Бах, Л.Бетховен, В.Моцарт, Ж.Верди, Ф.Шопен, П.Чайковский, М.Глинка, Д.Шостакович, С.Прокофьев ҳамда Шарқ мустиқаси ва унинг буюк вақиллари А.Хачатурян (арман), У.Хожибеков (Ўзбекистон), З.Шахидий (тожик) ҳақида ҳам муҳим маълумотлар берилди, асарларини мисоллар келтирилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, ўзбек мустиқаси ҳақида бир мабод маълумот берувчи буюк қулланганинг даярли напш этилмаганлиги мустиқа саъятини миллий асосда олиб боришда қийинчилик тулдирмоқда. Ушбу дарслик эса бу йўлда қуйилган илк ва дадил қадамдир.

Дарслик мазмуни содда ва болалар тафаккурига мос тилда баён этилган бўлиб, қизиқарлилиги билан диққатни тортиди. Ортиқча ва кам аҳамиятли материаллардан ҳоли бўлганлиги сабабли дарслик ҳам жихатдан ихчамдир (атғни 5,5 босма табоқ). Бу томондан ҳам дарслик ҳозир ишлаб чиқилган давлат стандартларига мос келади.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама» (рецитатив), «раста» (мутиқ), «тузуқ» (лад), «оҳанг» (интонация) «киефа» (образ), «жур-солиқ» (аккомпанемент) ва бошқалар шўлар жумласидандир.

Дарсликда мустиқий атамалар қуллаш ҳам қўй талабига жавоб беради. Қўй атамаларининг миллий муқобили қулланганлиги ўқувчининг саводхонлик тафаккурини бойитди. «Айтм» (ҳор билан қуйлаш), «мустанад» (классик), «суғлама

Сарваҳани ўқиб, машхур ёзувчининг ажойиб ҳикоясини ўқиб эканмиз, деб ўйланган. Бу ёзувларим уша ҳикояга тақдидан эмас, аксинча, ҳаётимизда учраб турадиган «ўғригина болаларимиз» ҳақида.

Ташкентнинг Чорсу бозори ендидаги катта автобекат. Емири қуйиб турибди. 4-йўналишда таксини пойлаб турганлар ҳам анчагина. Навбатга турганлар орасида узаро сўхбатлашиб турган уч йилит ҳам бор. Улар пурим кийинишган: бири плашини, бири «Алидас» костюмини билангила ичиб олган, яна бирининг кулида каттагина слим халта. Улар гуе такси пойлаб туришибди. Бирдан йўналишдаги такси куринди-о йўловчилар емиргат ҳам қарамай,

шабин бўлиб тураверишди. Хулди тана шу лоқайдлик, «менга тега»-чилик бизнинг энг катта идлатимиз бўлиб қолаётгани сир эмас. Қайси автобусга чиқманг, қайси гавжум жойга борманг — чунтақка эҳтиёт бўлишингиз шарт бўлиб қолди. Катта бозорларни куйинг, гузар бозорчаларида ҳам биланга буш сўмка еки бошқа бирор буюм ичиб олган, зур кийинган, кузлари аланг-жаланг йилитлар, хатто қизларга дуч келасиз. Куринишдан тоғни ур

«МЕНИНГ ҲУҒРИГА БОЛАМ»

Унинг уғри бўлишига сиз ҳам сабабчисиз

дува юғриб қолишди. Биз — таксига ситмасингизга кузимиз етганлар турган жойимизда туриб, томошабин бўлиб қолавердик. Бир-бирини уриб-суриб, итариб-тиқдилик таксига чиқаётганлар ичидан боғи уч йилит сугурилиб чиқди. Гуе улар таксига чиқинчи хоҳлашди — хотам-тойлик қилиб, бошқаларга уз ур-пенларини «бушатиб» бердилар. Аслида улардан бири қулдиган аёлларнинг парвоз сўмқачисини «Алидас» остига беркитатганини бирос есиз, бирос сезмади. Икки шериги эса сўхбатлашганларига бекатда қолишди. Бироздан сунг улар ҳам тойиб бўлишди... Оралдан 5 дақиқа утар-утмай яна бир ҳола «вой улмасам, 5 метр тур пардасиқ олиб, сўмқачини ур устига қуйиб қуйган эдим, йўқ», дея уғрини қарашта тушди...

Бундай ҳолисаларга сиз ҳам дуч келиб қолишингиз мумкин. Ишга борадиган еки бозор-чарга чиқадиган автобусингизда, троллейбус, трамвайда, одам гавжум жойларда бундай ҳошларга айланта кузингиз тушадиган. Лекин «менга нима»-чилик бу воқеаларга аралашшингизга ҳалақат берган.

Бир куйи чунга қанчалар қандай қилиб олишаркан, дея синаб қурдим. Чан чунгамига бир сўм сопиб, унг қулим билан автобус туқтинини ушлаб кетганман. Йўловчилар куй. Енгинамдаги эшикка оқисини тираб бир йилит менга тарқатинга кетяпти. Мендан куз узмайди. Гуе у мени «сехрламоқчи». Бир вақт чунгамига кул сосам, — пул йўқ. Енгинамда турган энг сунги молада кийинган уша чиройли йилит аста нари кетди. Унга қараб «бир сўм пул учун чунга қавлашта уймайсизми» дедим. Аввал у мендан баълақ келмоқчи бўлиб ўйлашганга тушди. Сунг аста нариоққа кета бошладим. Лекин автобус тула йўловчилардан биротрас «нима бўлди» дегани йўқ, аксинча ҳамма астагина уз чунгагарини, сўмкаларини эҳтиёт қилишга тушди. Қаранг, бир автобус йўловчилардан ҳеч ким «кой аҳмоқ, нима қилиясан», демеди. Аксинча, ишқилиб, менинг чунгамига тушмасга бўлди, дея лоқайдлик билан томо

уҳун мен маълумотнома бермайман» дея қамалиб чиққан боланинг ишга киришига туқинлик қилиб, боланинг жиноят бўлишига чуқурроқ боғишга сабаб бўлиши еки нозир «сен фалон иш билан шуғуланар экансан, шу роқстми, ана, фалончи қушнинг айтди», дея жиноятнинг олдини олиш урнига газак олдириш эмас. Уларнинг вазифасига ишламай, уқимай гала-тала бўлиб сандироқлаб юрган еш йилит-қизларни «хой, нима қилаясан, нега ишламаясан, нима билан шуғулла наясан» дея тергаш, кези келса, койиш, ишга, уқишга киришга, фойдала меҳнат билан шуғуллаишга йул топиб бериш ҳам кирради, деб ўйлайман.

Битта оилани танийман. Уч уғли, икки қизи бор. Тавба дейман, уч уғил бирин-кетин уғрилди билан қамалиб чиқди. Икки қиз эса фоҳишалик билан кун қуриб, уйдан чиқиб кетган. Отанинг болалар билан асло иши йўқ, чунки уйда унинг сариқ чақалик қадри йўқ, аксинча, зуравон уғиллардан калтак емасликка иштилади. Отанинг кучи жағига етди. Бу оиланинг рупарасида маҳалла оқсоқоли, етбонлида оқсоқол уриббосари яшашди. Лекин уларни бирор марта «оилангизда нега уриш-жанжал булаверди, уғилларингиз нима иш билан шуғуллаишди? Қизларингиз қани, улкимиз трикми?» деб сўраганини эшитган эмасмиз. Жонимизга теккас, «уйингиздан яна бир марта ур-урс, тўплон овози чиқса, уша захоти милиция чақирамиз, арз қиламиз»

Мақтуб эгасининг аҳволи чиндан ҳам оғир. Эрта-индин ва е охиқиб келатган куларнинг бирда қизнинг сирини баариб ошкор бўлади. Ана унда фақат номуриддан айрилган қизгина эмас балки унинг ота-онаси, ака-укалари, опа-сингил ва кушдан-куп узоқ-яқин қариндош-уруғлари эл-юрт уртасида бош кутариб юрмоқчи қоладилар, таънаю маломат тошлари бошларига дудлек ёғилиб келаверилади, уят, алам қалбларни уртга қийнайди... Бугун уз фами, сирасрори билан яккама-якка қолган, яккама якка олишаётган қизнинг аҳволи ниҳоятга

деганимиздан кейингина кутурган уғил деб босилиб турибди. Қизлари кунрийми қолди дегунча, онанинг зотиға соймай, бу ишлардан беҳабардек уларни суринишга бошлайди. Онанинг «қизим буви синиклида, холасиникида» деган гапларига ишонган бўламиз. Аммо сўроқлашдан, тергашдан зерикмайми? Бу ишонманмик, маҳалла-қўй кеч бўлса-да, бу йўта хотиржамлик қайтара олади. Хуллас, урта мактабни битириб, бошини қаеққа уришини билмай, шуғулланалган ишнинг таяини бўлмай, яхши етисияхши кийтиси келган продаси бўш ешларини туғри йўлда тушириб олишга фақат ота-оналаргина эмас, маҳалла-қўй, қариндош-уруғ, кун-қушунлар ҳам аралашини жонз деб биламан. Бу ерда болаларини йўлда сола олманган ота-оналар ҳам кун-қушунини уларга панд-насихат қилса, иши нима менинг болам билан, дея уриш-жанжал қилишга чиқмасдан, битта болага етти қўлини ота-она, насихат қилган бўлса, туғри йўлда юр легодир, дея қушунининг йўлини маъқуллаши керак. Шундангина «ўғригина болаларимизнинг туғри йўлга солиш имконини туғилади. Лоқайдлик иллатининг иддизига болта урилиб, жамият деганда авлодимизнинг жисмангина эмас, маънан соломлиги ҳам кузда тутилгани шубҳасиз.

Авал бу қизнинг мактубини олдим: «Кейинги пайтларда чорасиз аҳволда қолганман. Кимдан ердим, маслаҳат сўрашни билмайман. Муҳаббат деганлари мен учун азоб-уқубатга айланган. Юқори курсда ўқийдиган бир йилит билан пахта даярида дустлашиб, бир-биримизга кунгил қуйдик, сунгра эса... Беркорга «ешлик — бебошлик», дейишмасан. Буйимда бўлиб қолди. У йилит энди мени таънамаганга олади, корасини кур сатмайди... Кундан-кунга туғишиб бораётиман... Мен учун ег-ерут дунё борган сари қоп-қоронгу зулматга айлиниб қоляпти. Нима қилай? Бир оғиз маслаҳатингизга зорман...»

Хақиқат ОДИЛОВА

МУҲАББАТ ДЕГАНЛАРИ АЗОБМИ?

— Куйинг, йилганманг, унақа бевафо, номард эркакни деб куз эшитингизни туқиб ҳам юрманг, арзаймайди...

— Мен энди қандай қилиб бош кутариб юрманг? Ота-онамга нима деб тушунтираман? Одамларга қандай юз билан қарайман? — қизнинг овози тобора бугилиб, баландлашиб борарди... Қиз айни дамда, айни кунларда чиндан ҳам чорасиз эди, бечора эди...

— Яқин орала узи билан уч-рашмадингизми? — Уқиниши сирқитга кечириб Хоразм вилоятига кетиб қолибди. Адресини топиб олди. Янгам билан уша еққа бормоқчи бўлиб турибмиз.

— Мен тасаввур қилдим — ҳозир айни жазирама иссиқ, Хоразм томонлар янама иссиқ. Ҳомилдор аёлнинг уз қадриқийматини тиклаш, йул қуйилган хатони гузатиш, олдинда кутилатган бу ҳаётнинг ҳалсиз-ҳисобсиз, шафқатсиз савол-сўроқлари, гаму таъвишларидан ҳалос бўлиб олиш учун шу иссиқда шу қалар узоқ йўлга отланиши... Яна шуниси ойнадек равшанли, борган жойида ҳеч ким уни қучоқ очиб кутиб олмади.

— Хатингиз нима ҳақида эди? — Хали, — қиз бир зум жим қолди. Мен уни дарҳол танидим. Уша — адресини ёзишни унутган қиз...

— Хатингизнинг олдик. Лекин унда адресингизни қурасатмасизку? — Ие, шунақами? Узиям жиннига ухшаб қолганман. Опа, энди мен нима қилсамикин? — Нима қиларингиз? Ҳаяжонланмасдан узингизни эҳтиёт қилиб юраверингиз-да, энди. — У қайтармикин? — Унинг қайтиш-қайтмаслигини қулам уйләверманг. Ҳозир фақат уз жонингизни асрашингиз, туғилажақ фарзандингиз ҳақида қайғуришингиз керак...

— Ие, бу еқда шундоқ аҳмоқ бўлиб қолаверарканманда? — Бунинг олдинроқ, севишиб юрган пайтларда уйлаш керак эди. Энди кеч... Энди ҳеч нарсани қайтариб бўлмайди. — Йўқ, қайтариш керак... Қайтармасам қуймайман...

— Қиз улдулек урар, қайсар экан. — Хой, менга қаранг, ҳомилангиз неча ойлик бўлди узи? — Олти ойлик, — қиз энди пиқ-пиқ йилғарди.

тон Мир Ҳайлар атрофларига келиб урнашчилари бежиз эмас. Незаки, кишлоғимиз уз кишининг нурли нигоҳлари панохида. Ота-боболаримизнинг айтишларича, кишлоғимиз булдан 230-240 йил аввал пайдо бўлган. Қишлоқнинг ҳозирги жуғрофия урни Қашқадар вилояти Касби тумани марказидан 13 километр узоқликда. Аҳолиси 8000 га яқин. Асосан пахтачилик, мева-сабзавотчилик, поллизчилик ҳамда чорвачилик билан шуғуллаишди. Хужахайрон полвонлари билан машхур. Унинг яр

ка туманида ҳам, Тожикистоннинг Регар туманида ҳам, Қашқадар вилоятининг Қарши туманидаги Бешкент худудида ҳам ва ниҳоят бизнинг Касби туманида ҳам хужахайронлик истиқомат қилишди. Хужамбоз туманида Хужахайрон деган катта чўл бор. Бу ерда хужамбозга боғлиқ бўлган Хужахайлик билан бир қаторда Хужабутли, Хужабиллик, Хужабуржбаланди, Қизқулук, Хужабилос, Хужапек деган авиллар мажмуиди, буларнинг ҳаммалари Хужахайрон бобонинг фарзандлари бўлган. Ҳайрон сўзини янада

Бир неча кундан сунг яна уша қиз телефон қилиб қолди... — Нима бўлди, Хоразмга бориб келдинларми? — сўрадим мен...

— Бордик. Борганимизни эшитибоқ қочиб кетибди. Уч-рашолмай келдик. — Ота-оналари билан қуриш-гандирислар? — Ҳа, қуришдик. Улар, биз бу еқда бўлсак, уртада не гап утганидан беҳабармиз. Нима ҳам дердик, — дейишди. «Ундоқ бўлса, мен шу ерда қолиб углингнизи кутаман», — десам. «Углимизнинг ихтиёри узида. Биз унга таъсир утказга олмаимиз. Овора бўлганингиз қолади», дейишди... Шундан сунг уша чорасиз қайтавердик.

— Энди нима қилмоқчисиз? — Энди янгам маврийини топиб гапни ота-онамга билдирмоқчи... — Олдинроқ айтиш керак эди-да. Ахир одамга ота-онадан яқинроқ дуст борми? — дедим мен тубруқни жойига қуярканман...

— Опа, бу менман, — кунларнинг бирда яна уша қиз қунгироқ қилиб қолди. — Ҳа, Моҳира, тинчликми? — Тинчлик, — қиз йилғаб юборди...

— Нима бўлди, Моҳира? Эсон-омон қутилиб олдингизми? — Бирон мулдат нариги еқда жэмлик ҳукм сурди. — Моҳира, эшитмасизми мени?

— Эшитаялман... — Нима бўлди? — Бола туғилди. Лекин... — Моҳира уқриб йилғаб юборди. — Йилганман, Моҳира, узингизни қулга олинг, — дедим мен, дарҳол тушундим, демак бу...

— Ҳамма машмаша бўлиб утган гаплардан ота-онам, ака-укалар оғоҳ бўлишгандан сунг бошладим. Онам қаргади, далам даргазоб бўлиб калтак кутариб мени қулашга тушди, акам урди, сунг, сунг бола — улик туғилди. Операция қилиб олишди... — Нариги томонда Моҳира хунг-хунг йилғарди. Менинг кузларимдан ҳам шу онда шапқатор еш қуйилиб келарди.

— Бошим минг бир саволу савдолан тарс ёрилиб кетгудек эди... — Ҳа, нима ҳам дердим, яхши бориңлар, — дедим мен. Бошқа нима ҳам дердим...

таъқидлайдилар. Иброҳим Алиевнинг гапни ҳамма ишон билан маъқуллади. У кишининг эслашпига, амакларни Қарим бобо Жумаев 1915-1917 йилларга қадар 7 йил Афғонистон подшошининг қуйини боққан. Бунинг раҳматига отам сузлаб берган эдилар ерди. Пошшо амаккимни яхши ва ҳалол ишлагани учун бир сурув қуйи билан уйига жавоб берган экан. Подшошинг қуйларни қаш тушунга қалар Туркманистон чуллариди ушлаб, кейин қайтиб кетар экан. Нуроний чулларнинг эслашпига, бу ҳол 1932-1933 йил

жаҳайрон ота авилеи деб ном берилганлиги аниқ эмас. Хужахайрон бобонинг айловлари икки минг тектар ерни ташкил қилиб, қушни Сурхондаренинг Чилбир чулларига ташташгани ҳам маълум бўлди. Келаям Чилбир чулдан, Ташналикдан қараб, чўл бўлиб. Дардларини ичимга ютдим, Куз ёшмдан кўксим хўл бўлиб. Сув сўрасанг шарбат туттувчи — Қалдирочой жигарим қани?

Дилбар САИДОВА

МУҲТАРАМ ЖУРНАЛХОНЛАР!

«ХУЖАИГА ВА ХУҚУҚ» — «ХОЗЯЙСТВО И ПРАВО» ЖУРНАЛИГА ОБУНА ДАВОМ ЕТМОҚДА

бу сизнинг янги журналнингиз, мустақиллик нишониси, ҳуқуқий жамият шаклланаётган, бозор иқтисодий қарор топаётган бир даярда кўмақчингиз, ҳужалик суллари, ҳуқуқ-тартибот идоралари, иқтисодчилар, талбиркорлар, бизнесменлар, сотувчилар ва олувчилар, ишдаб чиқарувчилар ва истеъмолчилар — ҳамманинг журнали!

ОБУНА НАҲИ
РЕСПУБЛИКА ВИЛОЯТЛАРИ ВА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА
Якка тартибдаги обуначилар учун:
6 ойга — 157 сўм 80 тиғин,
12 ойга — 315 сўм 60 тиғин.
Нашр индекси — 75510

Ташкилотлар учун:
6 ойга — 241 сўм 80 тиғин
12 ойга — 483 сўм 60 тиғин
Нашр индекси — 75511

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА
Якка тартибдаги обуначилар учун:
6 ойга — 123 сўм 30 тиғин
12 ойга — 245 сўм 60 тиғин
Нашр индекси — 75510

Ташкилотлар учун:
6 ойга — 207 сўм 30 тиғин
12 ойга — 414 сўм 60 тиғин
Нашр индекси — 75511

«Хужалик ва ҳуқуқ» — «Хозияство и право» журналитга обунга бўлинг! Унганариниз, ҳуқуқий билимингиз ошадди, иқтисодий тафаккурингиз чарқланади.

ВАТАНПАРВАРЛИК-ОЛИЙ ҚАДРИЯТ

Республика маънавият ва матрфият жамоатчилик марказида «Ватанпарварлик — олий қадрият» мавзусида даяра сўхбаты бўлиб ўтди.

РММЖМ раҳбари Н. Аминов, раҳбар уриббосари Х. Даврон, бўлим бошлиғи З. Давронов, фалсафа фанлари доктори Б. Тураев, фалсафа фанлари номзоди А. Зоҳидий, Ўзбекистон қурулди кучлари академияси ҳолимлари: профессор Ж. Жаббаров, подполковник Р. Абдуллаев ва бошқалар ватанпарварлик туйғуси, унинг тарихий ананалари, ҳарбий ватанпарварлик, ватанпарварлик ва ҳарбий доктрина, ватанпарварлик ва мустақиллик тарбияси билан боғлиқ масалалар хусусида фикр юртдиллар. Даяра сўхбаты савол-жавоб ва қизгин баҳс-мунозаралар руҳида ўтди.

М. РАВШАН

ХУҲАҲАЙРОН — ОНА ҚИШЛОғИМ

одинлаштириладиган бўлсак, авиллар нимадандир ранжиб, уз еридан бу ерга қучилинги ҳақида ҳақиқатга яқин ривоятлар бор. Бунга шу ердаги Ривота авилеи гувоҳлик бериб турибди. Керкичадан салкам 40 километр узоқликда жойлашган атрофга машхур Хужахайрон авилеи ҳам уз кишининг буюк шайх эканлигини исботловчи бир далилдири. Керкича поселкасида эса 1000 га яқин узбек ҳужалиғи борлигини аниқладиқ. Ҳозирги кунда буларнинг энг каттиси Мулло Жалил бобо 80 ешда. Амударе еқасида жойлашган «Амударе» колхозининг раиси Иброҳим Алиев бир неча узбек хоҳондонлари билан бизларни яқиндан таништирди. Улар ҳам ота-боболари, оналарининг айтганларини эслашпига, аслида Андхуйдан эканликларини

МИННАТДОРЧИЛИК

Яқинда оиламиз бошига оғир мусебат тушди. Чинозиди маийий хизмат уида ишлабйатган сингилми Москва шаҳрида автомобил ҳалокатига учраб ҳаятдан куз юмди. Мусофир жойда казо қилган марҳума сингилмиизни ислаб топши, ун она Ватанимизга олиб келиш биз учун осон келмади. Москва бутунлай узариб кетди. Бизга Ўзбекистоннинг Москвадаги элчиюнисини холимлари яқиндан ердан кураштишди.

Ватанимиздан Иброқда республикамизни ҳукуматининг уз фуқароларига нисбатан гамууриларини амалда намоён этган, бизга инсоний меҳр-муруват курашган, оғир дамларда руҳан қуллаб-қувватлаган элчиюнисини холимлари, «Ўзбекистон халқ йўллари» миллий аниаккомпанияси хизматчиларига чуқур миннатдорчилик билдирмади.

НАЗАРҚОСИМОВлар оиласи
Чиноз туманидаги «Йултушган» жамоа хужалиғи

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ, ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ

НОШИР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА КОНЦЕРНИ

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САҲЪАТИ

Мавзилими: Тошкент — 700083, Матбуотчилар кўчаси, 32
Қабулхона телефони — 33-52-91

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмаюниси. Мавзили: Тошкент шаҳри, «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

Бош муҳаррир: Аҳмаджон МЕЛИБОВЕВ
Тахрир ҳайъати: Мурод АБДУЛЛАЕВ (бош муҳаррир уриббосари), Далахон ЕҚУБОВ, Олид ЕҚУБОВ, Анвар ЖАББОРОВ, Баҳодир ЖАЛОЛОВ, Ашурали ЖУРАЕВ (санъат бўлими мудирини), Маҳмуд САЎДИЙ (танқид ва адабиётшунослик бўлими мудирини), Озод ШАРАФИДДИНОВ, Иброҳим ҒАФУРОВ, Бекқул ЭҒАМҚУЛОВ (масъул котиб)

Навбатчи муҳаррир Абдунаби ҲАЙДАРОВ

Редакцияга келган қўлғамалар таҳлил этилмайди ва муаллифларга қайтарилмайди. Муаллифлар фикри тахририят нуқтаи назаридан фарқланishi мумкин.